

Jacques Elias

Membru post-mortem al Academiei Române

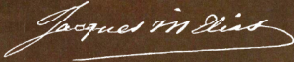
A detailed oil painting of Jacques Elias, an elderly man with a full white beard and mustache, wearing a dark suit and a brown hat. The background is a soft, warm brown.

**SESIUNE OMAGIALĂ
JACQUES ELIAS
(1844-1923)**

16 MAI 2023, ORA 10:00
AULA ACADEMIEI ROMÂNE
CALEA VICTORIEI NR. 125, BUCUREȘTI

EVENIMENT ORGANIZAT DE
FUNDAȚIA FAMILIEI MENACHEM H. ELIAS

Donator și mecenat Jacques Elias pentru Academia Română*

Acad. Ioan-Aurel Pop
Președintele Academiei Române

La auzul numelui lui Jacques Menachem Elias, mulți intelectuali români se gândesc la calitatea sa de mare industriaș, de mare bancher, de moșier și, la urmă, de filantrop. Mai puțină lume știe ce donator și mecenat a fost Jacques Elias pentru Academia Română și pentru cultura românească în general. Era membru al unei familii evreiești de rit spaniol. S-a născut în 1844 la București și a murit în 1923 tot la București, în calitate de cetățean român (din 1880), cetățean de onoare al Bucureștiului, distins cu „Steaua României”, „Coroana României” și „Meritul comercial și industrial”. Jacques Elias a reușit în cei aproape 80 de ani de viață să strângă o avere uriașă, cu bunuri imobiliare în România, la Viena, Berlin, Roma, Paris, New York, Londra, Bruxelles, Praga, Belgrad etc. Dar, dincolo de averi materiale, omul acesta de afaceri avea un suflet mare, de binefăcător. Prin testamentul său, redactat în 1914, a desemnat ca legatar universal Academia Română, căreia i-a lăsat toată averea mobilă și imobilă „oriunde s-ar afla această avere, în țară și în străinătate” (evaluată pe atunci la un miliard de lei). Conform dorinței sale, Academia Română a înființat în scurt timp o fundație de cultură națională și de asistență publică numită „Fundația Familiei Menachem H. Elias” (după tatăl donatorului). Avera urma să fie consacrată „promovării culturii din România, alinării boalelor săracilor noștri, încurajării elementelor valoroase, sprijinirii cauzelor nobile. Și aceasta fără deosebire de origine, pentru toți cei care merită să fie ajutați”. Testamentul prevedea: „Obligațiunea de a construi și întreține, la București, un spital de cel puțin 100 de paturi în condițiunile cele mai moderne [...]; în acest spital, se vor primi bolnavi

de ambele sexe, israeliți și de orice altă credință; se vor da consultații și medicamente gratuite”; donații pentru dezvoltarea instituțiilor de cultură; construirea de școli „pentru elevi israeliți și de orice altă credință” și de cantine școlare; acordarea anuală de premii și burse Jacques Elias pentru copiii săraci; alocarea de fonduri pentru învățământul medical, pentru spitale și leagăne de copii, pentru temple și școli evreiești de rit spaniol din București și Viena.

Cel mai frumos lucru, prinos al sufletului său bun, este dedicarea averii pentru „promovarea culturii din România” fără nicio discriminare. Academia Română i-a cinstit memoria, declarându-l membru al său post-mortem. A fost prețuit de regele Carol I, care l-a numit consilier al său și l-a răsplătit cu onoruri deosebite „pentru contribuția la dezvoltarea economiei românești”. A fost înmormântat acum un secol, în 14 mai 1923, la Cimitirul Bellu din București, la ceremonie participând întreg Guvernul României. Fundația sa, creată de Academia Română – după cum i-a fost dorința testamentară –, funcționează și astăzi, mândră că a avut în conducerea sa personalități, precum prințul Barbu Alexandru Știrbei, academicienii Ion Bianu, Gheorghe Țițeica, Grigore Antipa, Dimitrie Gusti, Constantin Rădulescu-Motru, Ion Simionescu, Dimitrie Voinov, George Marinescu, Constantin I. Parhon, Mihail Sadoveanu, Andrei Rădulescu, Traian Ionașcu, Nicolae Cajal, Victor Sahini. Astăzi, după un secol de la stingerea sa din această lume, privim cu admirație și recunoștință gestul său și îi cinstim personalitatea, adevărată efigie a civilizației românești moderne și punte între două popoare, civilizații și culturi.

**Cuvânt de salut rostit la sesiunea omagială dedicată filantropului Jacques Elias (1844–1923)
(16 mai 2023, Aula Academiei Române)*